

Etické principy při kariérové diagnostice

Etický kodex IAEVG (International Association for Educational and Vocational Guidance) formuluje jednotlivé etické standardy pro poradenskou praxi v mezinárodním měřítku. Jsou zaměřené na vytváření místních a regionálních etických standardů, kterým mohou sloužit jako návod a doporučení. Níže jsou uvedeny dva z těchto standardů, které se vztahují k uplatňování metod, technik a postupů základní kariérové diagnostiky.

Etické povinnosti ke klientům

1. Poradce přijímá primární povinnost respektovat důstojnost každé osoby, již se poskytují služby vzdělávacího a profesního poradenství. Tato povinnost zahrnuje akceptování práva jednotlivce činit nezávislá rozhodnutí, brát na sebe zodpovědnost za svá rozhodnutí, angažovat se pro osobní rozvoj a zachovávat důvěrnost. Zahrnuje též povinnost poradce ovládat platné zákony a postupy, které se týkají práv klientů.
2. Poradce uznává povinnost dodržovat rovnost příležitostí ve vzdělávacím a profesním poradenství, bez předsudků k osobám s rozdílným sociálním postavením nebo dosaženým vzděláním, pohlavím, rasou, etnickým původem, vyznáním, sexuální orientací, nebo postihem, a vyhýbat se všem formám diskriminace.
3. Poradce citlivě reaguje na celkové potřeby klientů (vzdělávací, profesní, osobní a sociální), které se vzájemně podmiňují a ovlivňují plánování a změny vzdělávání, povolání a pracovní kariéry. V případě, že jeho vlastní kompetence neodpovídá potřebě klienta, odkazuje ho na příslušné odborníky.
4. Poradce informuje klienty, ústně nebo písemně, o účelu, cílech, metodách, koncepcích a etických standardech, kterými se řídí poskytování vzdělávacího a profesního poradenství, o podmínkách, které mohou nastat při konzultacích s jinými odborníky, a o právních či politických omezeních vztahujících se ke způsobům poskytování služeb. Jakákoliv požadovaná omezení důvěry budou diskutována s klientem dříve, než se dostane do situace, v níž bude nucen rozhodnout se o svém postoji k takovýmto omezením. Odhalení důvěrných informací vyžaduje vyjádření souhlasu klienta.
5. Poradce podporuje nezávislé činnosti klienta a taktéž se zdržuje vědomého diktování či vynucování volby klienta, hodnot, životních stylů, plánů a přesvědčení (např. všeobecné názory na ekonomický život) jiného, než odpovídá osobní orientaci a pohledu klienta. Avšak v situacích, kdy klient zastává antisociální hodnoty ohrožující jeho samotného nebo jiné osoby, může být nutné, aby poradce vyjádřil své profesní hodnoty a míru podpory společenských konvencí.
6. Poradce poskytuje vysvětlení obsahu, účelu a výsledků testů řečí, které klient rozumí. Poradce využívá příslušné standardy pro výběr, aplikaci a interpretaci hodnotících technik. Uvědomuje si, že nové techniky, např. počítačové testy a

poradenské programy vyžadují soustavné vzdělávání a průběžnou znalost odborné literatury k jejich využití, vyhodnocování a interpretaci.

7. Poradce propaguje užitečnost nových technik a vhodných počítačových aplikací klientům, pokud výzkum a evaluace jejich uplatnění opravňuje. Poradce zabezpečuje, že využití počítačových aplikací a dalších technik odpovídá individuálním potřebám klienta, a klient chápe, jak tyto techniky a postupy využívat, a že následně je poskytována poradenská pomoc. Poradce dále zajišťuje, že příslušníci menšinových skupin mají stejný přístup k nejlepším dostupným technikám, k počítačovým technologiím, k nediskriminačním, aktuálním a přesným informacím při použití všech těchto technik.

8. Poradce při uplatňování svých odborných kompetencí, vzdělání a praxe, ve vztahu k jednotlivým klientům i k organizacím požadujícím konzultaci, poskytuje informace, které jsou jasné, přesné, relevantní a neobsahují zavádějící či nepravdivé prvky.

9. Poradce se vyhýbá střetům zájmů, které by ohrožovaly zájmy jeho klientů, v případech, kde se souběžně zabývá poradenstvím pro klienty, zastupuje placené agentury zprostředkující zaměstnání, nebo je placeným zprostředkovatelem vzdělávacích organizací. O možnosti potenciálního střetu zájmů je třeba informovat klienta.

10. Poradce odkazuje klienty příslušným způsobem na jiné odborníky, pokud sám nemůže odbornou pomoc poskytovat nebo v jejím poskytování pokračovat.

Povinnosti samostatného poradce

1. Poradce získává počáteční odborné vzdělávání a účastní se procesu dalšího vzdělávání v oblastech vědomostí a dovedností požadovaných profesí pro kvalifikované poskytovatele vzdělávacího a profesního poradenství.

2. Poradce působí uvnitř oblasti vymezené jeho vzděláním a praxí, přičemž klienty, kterým není připraven pomoci, odkazuje na jiné odborníky. Každý poradce přijímá důsledky svých profesních aktivit a činí tak za vědomého a záměrného uplatňování etických zásad.

3. Poradce průběžně reflektuje ve své praxi humanistické principy, které jsou základem etického chování, a bere ohled na měnící se sociální a politické otázky, které mají pro praxi etické důsledky. Ty zahrnují otázky typu: Kdo jsou moji klienti (studenti, pracovníci, zaměstnavatelé, společnost jako celek) a jaké jsou důležité etické aspekty v těchto vztazích? Jak se různé formy intervence (individuální poradenství, skupinová práce, počítačové programy, konzultace s managementem ve jménu pracovníků) odlišují v etických otázkách? Jak by měly služby vzdělávacího a profesního poradenství eticky reagovat na globální napětí mezi ekonomickými a environmentálními problémy v pracovním životě a na pracovištích klientů?

4. Poradce je zodpovědný za sledování a udržování svých profesních kompetencí a periodické vzdělávání s ohledem na zajištění schopnosti poskytovat kompetentní služby klientům odlišných kultur a efektivně využívat nové teorie a techniky intervence,

počítačové aplikace a hodnotící procesy. Poradce usiluje o osvojování si inovací a trendů v kontextech a obsahu vzdělávacího a profesního poradenství a činí to s vědomím, že profesní a osobní zkušenosti a růst pokračují během celé kariéry.

5. Poradce vyhledává a účastní se systematického odborného dozoru nad zvyšováním vědomostí a dovedností potřebných k efektivnímu výkonu profesních činností a k vytyčování cílů dalšího vzdělávání.

6. Poradce si uvědomuje své hodnoty a postoje s cílem dodržovat diskrétnost a objektivitu při poskytování pomoci klientům. Zvláště se vyhýbá všem formám rasových, sexuálních a věkových stereotypů a diskriminací.

7. Poradce, v případech, kdy etické otázky nejsou jasné nebo jsou problematické, je bude konzultovat s profesním sdružením nebo s kolegy za účelem jejich vyjasnění nebo nacházení postupů k nápravě podmínek, které problém způsobily. Když selže tato možnost, obrátí se poradci přímo na příslušnou autoritu se žádostí o vysvětlení, radu nebo podají stížnost z důvodu porušení profesní etiky.

Podle: <https://rozvojkariery.sk/wp-content/uploads/2015/02/Etick%C3%BD-k%C3%B3dex-IAEVG.pdf>

Originální znění:

<http://iaevg.net/iaevg.org/IAEVG/nave1ba.html?lang=2&menu=1&submenu=2>